

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000358

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-02-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фецич Олександр Юрійович

2. Oleksandr Y. Fetsych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11839

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29.11, 76.29.11.11, 76.29.11.17, 76.29.11.05, 76.29.55

Тема дисертації:

1. ОПРАЦЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ ЗІ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИМИ РОЗЛАДАМИ ТА ОКЛЮЗІЙНИМИ ІНТЕРФЕРЕНЦІЯМИ
2. Development of a Strategic Sequence for the Diagnosis and Treatment of Patients with Temporomandibular Disorders and Occlusal Interferences

Реферат:

1. У дисертаційній роботі проаналізовано поширеність, структуру та специфіку клінічного перебігу скронево-нижньощелепних розладів у осіб із оклюзійними порушеннями. Вперше запропоновано діагностичні методики, що дозволяють оптимально диференціювати наявність скронево-нижньощелепних розладів пов'язаних з оклюзійними інтерференціями. Визначено та систематизовано характерні риси клінічних проявів відхилень оклюзії серед хворих зі скронево-нижньощелепними розладами. Запропоновано та обґрунтовано послідовність комплексного лікування для осіб зі скронево-нижньощелепними розладами, асоційованими з оклюзійними інтерференціями, а також здійснено клініко-інструментальну оцінку їх ефективності. Попри швидкий розвиток технологій у стоматологічній галузі, дотепер залишається низка

дискусійних питань щодо діагностики і лікування патологічних станів пов'язаних із жувальним апаратом, які потребують поглибленого вивчення. Причинами усіх розладів можуть бути безліч факторів, а також низка різних специфічних станів людини. Одним, із чинних факторів розвитку скронево-нижньощелепних розладів без сумніву залишаються оклюзійні порушення (оклюзійні інтерференції) і навіть, якщо вони не є безпосереднім чинником скронево-нижньощелепних розладів, все одно без нормалізації оклюзійних взаємовідносин не є можливим здійснення адекватного лікування скронево-нижньощелепних розладів. Тому, для прогнозування позитивних наслідків та лікування хворих зі скронево-нижньощелепними розладами, що супроводжуються оклюзійними відхиленнями необхідним є визначення чіткої структурованої послідовності проведення діагностики і лікувальних заходів залежно від форми і тяжкості перебігу захворювання. Основною метою даної наукової роботи стало оптимізувати ефективність діагностичних та лікувальних підходів до хворих зі скронево-нижньощелепними розладами та оклюзійними інтерференціями, що передбачало розробку та наукове обґрунтування алгоритмів комплексної діагностики і відповідних лікувальних заходів. Для досягнення зазначеної мети в межах дослідження було визначено п'ять завдань. У процесі виконання роботи проведені клінічні методи дослідження: збір анамнезу, огляд, персональне анкетування, визначення стоматологічного статусу, оцінка рухів нижньої щелепи, пальпація жувальних м'язів і скронево-нижньощелепного суглобу (СНЩС), аускультация СНЩС, функціональні проби, експрес-заклучення за Гамбургським протоколом, додаткові: променеві та функціональні, наднизькочастотна електронейронна стимуляція жувальних м'язів (TENS), цифровий аналіз статичної та динамічної оклюзії апаратом T-scan – для візуалізації структур СНЩС та визначення їх функціональної здатності; аналітичні – для визначення та порівняння відповідних показників до та після лікування відповідних хворих з їх статистичним опрацюванням. У процесі виконання дослідження попередньо обстежено 295 осіб (89 чоловіків, 206 жінок) з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади віком від 19 до 60 років. Здійснений багатофакторний аналіз діагностичних заходів за запропонованою нами схемою дозволив розподілити обстежених хворих з скронево-нижньощелепними розладами за наступними нозологічними формами, а саме: суглобові, м'язові, комбіновані (суглобові + м'язові). Серед підтверджених скронево-нижньощелепних розладів тільки м'язові розлади склали всього 12,88% (4,07% у чоловіків і 8,81% у жінок). Найбільший відсоток склали діагностовані суглобові та комбіновані (суглобові + м'язові) розлади, як серед чоловіків так і серед жінок, а саме: суглобові у 114 хворих (38,65%) та комбіновані у 97 хворих (32,89%), що разом склали 71,54%. За даними обстеження виявлено, що існують патологічні стани, які за подібними клінічними ознаками імітують скронево-нижньощелепні розлади, або подібні за його клінічною картиною і які склали 15,59% (6,10% у чоловіків і 9,49% у жінок). Серед патологій які імітували скронево-нижньощелепні розлади переважали (більше 10%) остеохондроз шийного відділу хребта (17,39%), контрактура жувальних м'язів (постін'єкційна, травматична (13,04%) та невропатологія (10,87%). За результатами проведених запропонованих послідовно-діагностичних процедур необхідно відзначити, що в значній частині випадків при підозрі на скронево-нижньощелепні розлади необхідна міждисциплінарна оцінка стану пацієнта, а за відсутності вираженої клінічної симптоматики діагноз скронево-нижньощелепні розлади ставиться методом виключення інших патологічних станів. Після проведення обстеження усієї вибірки хворих із скронево-нижньощелепними розладами, згідно з розробленою нами методикою, була виокремлена група пацієнтів, які мали як скронево-нижньощелепні розлади, так і оклюзійні порушення. Дана група містила різноманітні форми оклюзійних відхилень різного походження, що потребували корекції. Водночас це вимагало комплексної діагностики та лікування обох патологій – як скронево-нижньощелепного суглоба, так і оклюзії. Загальна кількість діагностованих хворих даної групи становила 151 особу, серед яких було 36 чоловіків та 115 жінок.

2. The dissertation work analyzes the prevalence, structure and specificity of the clinical course of temporomandibular disorders in individuals with occlusal disorders. For the first time, diagnostic methods are proposed that allow for optimal differentiation of the presence of temporomandibular disorders associated with occlusal interferences. The characteristic features of clinical manifestations of occlusion abnormalities among patients with temporomandibular disorders are determined and systematized. The sequence of complex treatment for individuals with temporomandibular disorders associated with occlusal interferences is proposed and

substantiated, and a clinical and instrumental assessment of their effectiveness is also carried out. Despite the rapid development of technologies in the dental field, there are still a number of controversial issues regarding the diagnosis and treatment of pathological conditions associated with the chewing apparatus that require in-depth study. The causes of all disorders can be many factors, as well as a number of different specific human conditions. One of the effective factors in the development of temporomandibular disorders undoubtedly remains occlusal disorders (occlusal interferences), and even if they are not a direct factor in temporomandibular disorders, it is still not possible to carry out adequate treatment of temporomandibular disorders without normalizing occlusal relationships. Therefore, to predict positive outcomes and treat patients with temporomandibular disorders accompanied by occlusal deviations, it is necessary to determine a clear structured sequence of diagnostics and treatment depending on the form and severity of the disease. The main goal of this scientific work was to optimize the effectiveness of diagnostic and treatment approaches to patients with temporomandibular disorders and occlusal interferences, which involved the development and scientific substantiation of algorithms for complex diagnostics and appropriate treatment measures. To achieve this goal, five tasks were defined within the framework of the study. In the process of performing the work, the following research methods were used: clinical – to determine complaints, analysis and clinical condition of the dento-maxillary system in the presence of symptoms of temporomandibular disorders, including by filling out the appropriate questionnaires by patients; additional – photo documentation, for visualization of the structures of the temporomandibular joint (panoramic radiography, computed tomography, magnetic resonance imaging, ultrasound); functional – determination of occlusal relationships (T-Scan), analytical – to determine and compare the relevant morphological and functional indicators before and after treatment of patients according to the proposed algorithms. During the study, 295 people (89 men, 206 women) with suspected temporomandibular disorders aged 19 to 60 years were preliminarily examined. The multifactorial analysis of diagnostic measures carried out according to the scheme (algorithm) proposed by us allowed us to distribute the examined patients with temporomandibular disorders according to the following nosological forms, namely: articular, muscular, combined (articular + muscular). Among the confirmed temporomandibular disorders, only muscular disorders accounted for only 12,88% (4,07% in men and 8,81% in women). The largest percentage was diagnosed with joint and combined (joint + muscle) disorders, both among men and women, namely: joint in 114 patients (38,65%) and combined in 97 patients (32,89%), which together amounted to 71,54%. According to the survey, it was found that there are pathological conditions that, according to similar clinical signs, mimic temporomandibular disorders, or are similar in their clinical picture and which amounted to 15,59% (6,10% in men and 9,49% in women). Among the pathologies that mimicked temporomandibular disorders, osteochondrosis of the cervical spine (17,39%), contracture of the masticatory muscles (post-injection, traumatic (13,04%) and neuropathology (10,87%) prevailed (more than 10%). According to the results of the proposed sequential diagnostic procedures, it should be noted that in a significant part of cases, if temporomandibular disorders are suspected, an interdisciplinary assessment of the patient's condition is necessary, and in the absence of pronounced clinical symptoms, the diagnosis of temporomandibular disorders is made by the method of excluding other pathological conditions. After examining the entire sample of patients with temporomandibular disorders, according to the methodology developed by us, a group of patients who had both temporomandibular disorders and occlusal disorders was identified. This group contained various forms of occlusal deviations of various origins that required correction.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Makeev V. F., Rybert Y.O., Labunets V.A., Pupin T. I., Fetich O.Yu. Okluziyni chynnyky ryzyku v rozvytku m'yazovo-suglobovoї dysfunkcii skronevo-nizhnyoshchelpnykh suglobiv. "Bulletin of Dentistry" "Vіsnyk stomatologii", 2021. - № 2 (115), T 40. 85-93 [197]. DOI: 10.35220/2078-8916-2021-40-2.16
- 2. Makeev V. F., Pupin T. I., Klyuchkovska H. P., Fetich O.Yu. Orofaciálny bily i skronevo-nizhnyoshchelpna patolohiya. Klinichna Stomatologiya, 2022 (1), 10-15 [196]. DOI: 10.11603/2311-9624.2022.1.12954
- 3. Nazarii Brotskyi, Tetiana Tatarchuk, Kateryna Plaksiieva, Volodymyr Ostrianko, Fetysch Oleksandr Temporal Bone Endometriosis – A Multidisciplinary Approach. A Clinical Case Journal of International Dental and Medical Research, 2022. - №3, V 15.1305-1310 [198]. (Scopus).
- 4. Pupin T.I., Fetich O.Yu. Opracuvannya stratehichnoї poslidovnosti diagnostyky khvorykh zi skronevo-nizhnyoshchelpnyimi rozladami y okluziynymi interferenetsiyami. Ukrayn'skyi stomatologichnyi al'manah, 2023, №1, s. 41-48 [199]. DOI: 10.31718/2409-0255.1.2023.08
- 5. Pupin T.I., Fetich O.Yu. Charakter i osoblyvosti okluziynykh interferenetsiy u khvorykh zi skronevo-nizhnyoshchelpnyimi rozladami ta stratehichni pidkhody do iy likuvannya. Ukrayn'skyi stomatologichnyi al'manah, 2024, №3, s. 54-63 [200]. DOI: 10.31718/2409-0255.3.2024.09
- 6. Rybert YO, Pupin TI, Magera NS, Dubas MA, Fetysch OY, Semchyshyn YO, et al. Features of axiograms in patients with temporomandibular disorders and excessive tooth wear after prosthetic rehabilitation. Svit medytsyny ta biolohiyi = World of Medicine and Biology. 2024;(2):123-128. DOI: 10.26724/2079-8334-2024-2-88-123-128 [201]. (Web of Science).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пупін Тарас Ілліч
2. Taras I. Pupin

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6633-4025

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дворник Валентин Миколайович

2. VALENTYN M. DVORNYK

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9154-9351

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ожоган Зіновій Романович

2. Zinovy R. Ozhogan

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4220-2658

Додаткова інформація: ;<https://orcid.org/0000-0003-4220-2658>;<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216753549>

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулінченко Руслан Вадимович

2. Ruslan V. Kulinchenko

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0424-4841

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мокрик Олег Ярославович

2. Oleh Y. Mokryk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4237-3812

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заклучні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чухрай Наталія Львівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чухрай Наталія Львівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Фецич Олександр Юрійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна